

GWYBODAETH I GYFLOGWYR

CYFLOGI PLANT A PHOBL IFANC

MAE'R GYFRAITH YN DWEUD

Nes bod y person ifanc yn cyrraedd oed gadael ysgol, mae'r rheolau canlynol yn berthnasol os yw'n gweithio.

Dylai ffurflen gais, wedi'i llofnodi gan rieni a'r cyflogwr, gael ei chwblhau a'i hanfon at Swyddog Cyflogaeth Plant Dinas a Sir Abertawe cyn iddynt ddechrau gweithio.

Mae'n rhaid i'r cyflogwr gynnal asesiad risg llawn y mae'n rhaid iddo fod ar gael i'w archwilio cyn y gellir rhoi trwydded gyflogaeth i blant a phobl ifanc.

PAN FYDDANT YN	GALLANT WEITHIO AR	YN YSTOD YR ORIAU CANLYNOL
13* a	DIWRNODAU YSGOL	Heb fod yn fwy na chyfanswm o ddwy awr mewn un diwrnod yn ystod y cyfnodau canlynol: a) Yn y bore am awr rhwng 7am a dechrau ysgol b) Yn yr hwyr, rhwng amser cau'r ysgol a 7pm (uchafswm o 12 awr yr wythnos).
	DYDD SADWRN	5 awr y dydd rhwng 7am a 7pm.
	DYDD SUL	2 awr yn unig rhwng 7am a 7pm.
14 oed	GWYLIAU YSGOL	5 awr y dydd ar unrhyw ddiwrnod o'r wythnos ac eithrio dydd Sul) 7am a 7pm. Ni ddylai cyfanswm yr oriau gwaith mewn wythnos fod yn fwy na 25 awr Yn ystod y flwyddyn, mewn un cyfnod o wyliau ysgol, mae'n rhaid iddynt gael seibiant o bythefnos yn olynol pan na fyddant yn gwneud unrhyw waith o gwbl.

*Pan fyddant yn 13 oed gellir eu cyflogi mewn rhai mathau o waith yn unig, fel a restrir yn yr is-ddeddfau.

PAN FYDDANT YN	GALLANT WEITHIO AR	YN YSTOD YR ORIAU CANLYNOL
15 oed ac	DIWRNODAU YSGOL	Heb fod yn fwy na chyfanswm o ddwy awr mewn un diwrnod yn ystod y cyfnodau canlynol: a) Yn y bore rhwng 7am a dechrau'r ysgol b) Yn yr hwyr rhwng amser cau'r ysgol a 7pm (uchafswm o 12 awr yr wythnos).
	DYDD SADWRN	8 awr y dydd rhwng 7am a 7pm.
	DYDD SUL	2 awr yn unig rhwng 7am a 7pm.
16 oed	GWYLIAU YSGOL	8 awr y dydd ar unrhyw ddiwrnod o'r wythnos ac eithrio dydd Sul) 7am a 7pm. Ni ddylai cyfanswm yr oriau gwaith mewn wythnos fod yn fwy na 35 awr Yn ystod y flwyddyn, adeg gwyliau'r ysgol, mae'n rhaid iddynt gael seibiant o bythefnos yn olynol pan na fyddant yn gweithio o gwbl.

OED YSGOL GORFODOL - Mae'r Llywodraeth wedi cyflwyno un dyddiad gadael ysgol. Y dydd Gwener olaf ym mis Mehefin yn y flwyddyn mae'r disgybl yn cyrraedd 16 oed yw'r dyddiad **NI ALL PLANT DDECHRAU CYFLOGAETH AMSER LLAWN TAN AR ÔL DYDDIAD GADAEL YSGOL.**

DINAS A SIR ABERTAWE CITY AND COUNTY OF SWANSEA

BETH NA ALLANT EI WNEUD **CYN OED GADAEL YSGOL GORFODOL**

Ni allant gael eu cyflogi mewn cyflogaeth â thâl neu gyflogaeth ddi-dâl nac yn y sector gwirfoddol;

- a) Mewn sinema, theatr, disgo, neuadd ddawns neu glwb nos ac eithrio mewn cysylltiad â pherfformiad a roddir yn gyfan gwbl gan blant (Gallant wneud y gwaith hyn os oes ganddynt drwydded briodol).
- b) Gwerthu neu ddsbarthu alcohol, ac eithrio mewn cynwysyddion wedi'u selio
- c) Dosbarthu llaeth
- ch) Dosbarthu olew tanwydd
- d) Mewn cegin fasnachol
- dd) Casglu neu ddioli sbwriel
- e) Mewn unrhyw waith sy'n fwy na thri metr uwchben lefel y ddaear neu, o ran gwaith mewnol, dros dri metr uwchben lefel y llawr
- f) Mewn cyflogaeth lle gellir dod i gysylltiad niweidiol â sylweddau corfforol, biolegol neu gemegol
- ff) Casglu arian neu werthu/mynd o ddrws i ddrws, ac eithrio dan oruchwyliaeth oedolyn
- g) Mewn gwaith sy'n cynnwys dod i gysylltiad â deunyddiau i oedolion neu sefyllfaoedd sydd am y rheswm yma, yn anaddas i blant
- ng) Gwerthu dros y ffôn,
- h) Mewn unrhyw ladd-dy neu ran o siop cigydd neu eiddo sy'n gysylltiedig â lladd da byw, bwtsiera neu baratoi carcassau neu gig i'w gwerthu
- i) Fel gwasanaethydd neu gynorthwy-ydd ar safle ffair neu mewn arcêd ddiddanu neu mewn unrhyw eiddo arall a ddefnyddir at ddibenion difyr'u'r cyhoedd sy'n cynnwys peiriannau awtomatig, gemau siawns neu ddyfeisiau tebyg
- l) Gofalu'n bersonol am drigolion unrhyw gartref gofal preswyl neu gartref nyrsio oni bai bod hynny dan oruchwyliaeth oedolyn cyfrifol.

BETH GALLANT EI WNEUD

13 OED

Gallant wneud gwaith ysgafn o'r math canlynol*

- a) Gwaith amaethyddol neu arddwriaeth
- b) Dosbarthu papurau newydd, cylchgronau a deunydd printiedig arall.
- c) Gwaith siop gan gynnwys llenwi silffoedd
- ch) Salonau trin gwallt
- d) Gwaith swyddfa
- dd) Golchi ceir â llaw mewn lleoliad preswyl preifat
- e) Mewn caffi neu fwyty
- f) Mewn stablau marchogaeth
- ff) Gwaith domestig mewn gwestai a sefydliadau eraill sy'n cynnig llety.

14, 15 AC 16 OED

Gellir eu cyflogi i wneud gwaith ysgafn yn unig*

** Mae gwaith ysgafn yn golygu gwaith nad yw'n niweidiol i'w hiechyd, eu diogelwch na'u datblygiad ac nid yw'n effeithio ar eu hagwedd yn yr ysgol neu eu lleoliad profiad gwaith ysgol.*

Sylwer: Masnachu ar y Stryd. Os ydynt yn mynd i gael eu cyflogi i fasnachu ar y stryd (e.e. marchnadoedd neu arwerthiannau cist car) mae'n rhaid i'w rhieni/gwarchodwyr gael copi o is-ddeddfau Dinas a Sir Abertawe. Mae'r rhain yn cynnwys rheolau am y math hwn o waith.

Arweiniad yn unig yw'r daflen hon. Mae is-ddeddfau sy'n rheoleiddio cyflogi plant. Os ydych am gael mwy o wybodaeth neu gopi o'r is-ddeddfau, gallwch eu cael oddi wrth; Y Swyddog Cyflogaeth Plant, Safle Mynyddbach, Heol Ddu, Treboeth, Abertawe SA5 7HP, Ffôn 01792 771935.
Neu ewch i; www.abertawe.gov.uk/childemployment.